

ชุดโครงการวิจัย	วิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช
โครงการวิจัย	การศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
กิจกรรมที่ 5	การศึกษาประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชชนิดใหม่เพื่อคำแนะนำในพืชส่งออก
กิจกรรมย่อยที่ 5.1	การศึกษาประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชเพื่อคำแนะนำในพืชผักสวนครัว
ชื่อการทดลองที่ 5.1.2	การคัดเลือกของสารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูสำคัญในผักแพว Efficacy of Some Insecticides for Controlling Important Pests on Vietnamese coriander (<i>Polygonum odoratum</i> Lour.)

คณะผู้ดำเนินงาน

หัวหน้าการทดลอง	วิภาดา ปลอดภัยบุรี ^{1/}
ผู้ร่วมงาน	วนาพร วงษ์นิคัง ^{1/} ศรีจันทรรจ ศรีจันทรา ^{1/} ศรุต สุทธิอารมณ์ ^{1/} สุนัดดา เชาวลิต ^{2/} ^{1/} กลุ่มบริหารศัตรูพืช ^{2/} กลุ่มกีฏและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

บทคัดย่อ

การศึกษาประสิทธิภาพของสารป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งสับประดสีเทา *Dysmicoccus neobrevipes* Beardsley ในผักแพว ดำเนินการทดลองในแปลงของเกษตรกรอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 2 การทดลอง ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2554 วางแผนการทดลองแบบ RCB 3 ซ้ำ 7 กรรมวิธี พ่นสารจำนวน 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน พบว่ากรรมวิธีที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งในผักแพวได้ดีทั้งสองการทดลอง ได้แก่ สาร thiamethoxam 25% WG+white oil 67% EC อัตรา 2 กรัม+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร, imidacloprid 10%SL อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร และ dinotefuran 10%WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ส่วนสารที่ควบคุมเพลี้ยแป้งได้เพียงการทดลองเดียว คือ สาร buprofezin 40%SC+White oil 67%EC อัตรา 20+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร, imidacloprid 70%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และ thiamethoxam 25%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ส่วนการศึกษาทดสอบประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดด้วงวง *Irenimus* sp. ในผักแพว ดำเนินการทดลองในแปลงของเกษตรกรอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 2 การทดลอง ระหว่างเดือนกรกฎาคม-กันยายน 2556 วางแผนการทดลองแบบ RCB 3 ซ้ำ 7 กรรมวิธี ทำการพ่นสาร 2 ครั้งห่างกัน 7 วัน พบว่า สาร tolfenpyrad 16%EC อัตรา 30 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร และ fipronil 5%SC อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดด้วงวงมากที่สุด รองลงมา คือ สาร dinotefuran 10%WP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และ acetamiprid 20%SP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สามารถใช้เป็นคำแนะนำในการป้องกันกำจัดด้วงวงสำหรับผักแพวส่งออก ส่วนสาร carbosulfan 20%EC อัตรา 75 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร กับสาร carbaryl 85%WP อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สามารถใช้เป็นทางเลือกเพื่อสลับกลุ่มสารในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกผักแพวทั่วไป และได้ศึกษาการศึกษาชนิดแมลงศัตรูในผักแพวจากแหล่งปลูกในจังหวัดนครปฐม ปทุมธานี และหนองคาย ดำเนินการระหว่างปี 2554-2556 พบแมลงศัตรูผักแพวประเภทปากดูด ได้แก่ เพลี้ยแป้งสับประดสีเทา *Dysmicoccus neobrevipes* Beardsley เพลี้ยแป้ง *Pseudococcus jackbeardsleyi* Gimpel and Miller แมลงหวีขาวไยเกลียว *Aleurodicus dispersus*

(Russell) แมลงหวีขาวยาสูบ *Bemisia tabaci* (Gennadius) เพลี้ยไฟพริก *Scirtothrips dorsalis* Hood และ เพลี้ยอ่อนมินท์ *Ovatus crataegarius* Walker ประเภทปากกัด ได้แก่ หนอนกระทู้ผัก *Spodoptera litura* (Fabricius) หนอนเจาะสมอฝ้าย *Helicoverpa armigera* (Hubner) ตัวงเต่าแตงจูดขาว *Monolepta signata* Olivier และด้วงงวง *Irenimus* sp.

คำสำคัญ: ผักแพ้ว เพลี้ยแป้ง ด้วงงวง การป้องกันกำจัดแมลงศัตรู

Abstract

The efficacy study of some insecticides for controlling mealybug, *Dysmicoccus neobrevipes* Beardsley were carried out at Lam Luk Ka district, Pathum Thani province during January-March, 2012. The experiment was designed in RCB with 3 replications and 7 treatments. The result revealed that thiamethoxam 25%WG+white oil 67%EC, imidacloprid 10%SL and dinotefuran 10%WP at the rates of 2 g+50 ml, 20 ml and 20 g/20 l of water, respectively were effective to control mealybug, followed by buprofezin 40%SC+White oil 67%EC, imidacloprid 70%WG and thiamethoxam 25%WG at the rates of 20+50 ml, 4 g and 4 g/20 l of water, respectively. The efficacy study of some insecticides for controlling *Irenimus* sp. were as well carried out at Lam Luk Ka district, Pathum Thani province during July-September, 2013. The experiment was designed in RCB with 3 replications and 7 treatments. The result indicated that tolfenpyrad 16%EC and fipronil 5%SC at the rates of 30 and 50 ml/20 l of water, respectively were effective to control *Irenimus* sp., followed by dinotefuran 10%WP and acetamiprid 20%SP at the rates of 40 and 20 g/20 l of water, respectively. Study on insect pests of vietnamese coriander was conducted at Nakhon Pathom, Pathum Thani and Nong Khai provinces during the year of 2011-2013. The result showed that sucking insects attacking vietnamese coriander including 2 species of mealybug naming *Dysmicoccus neobrevipes* Beardsley and *Pseudococcus jackbeardsleyi* Gimpel. Two species of whitefly; *Aleurodicus dispersus* Russell and *Bemisia tabaci* (Gennadius), one species of thrips; *Scirtothrips dorsalis* Hood and there was one species of aphid which was *Ovatus crataegarius* Walker were also found. For the chewing insects, there were two species of lepidopterous insects which were *Spodoptera litura* (Fabricius) and *Helicoverpa armigera* (Hubner). One species of leaf beetle; *Monolepta signata* Olivier and there also was one species of leaf weevil which was *Irenimus* sp.

Keywords: vietnamese coriander, mealybug, *Irenimus* sp., insect pest control

คำนำ

ผักแพ้ว (vietnamese coriander) *Polygonum odoratum* Lour. อยู่ในวงศ์ Polygonaceae เป็นผักพื้นบ้านมีหลายชื่อต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น ภาคอีสานเรียกว่าผักแพ้ว ผักพริกม้า ผักจันทน์โคม (นครราชสีมา)

ภาคเหนือเรียกผักไผ่ หอมจันทร์ (อัญญา) ทั้งต้นมีกลิ่นหอมฉุน นิยมนำไปปรุงอาหารช่วยดับกลิ่นคาวของเนื้อสัตว์ และกินเป็นผักสดร่วมกับอาหารรสจัด เช่น ลาบ ก้อย ผักแพวเป็นไม้ล้มลุกชอบขึ้นริมน้ำ ลำต้นตรงหรืออาจเลื้อย สูงประมาณ 30--35 ซม. ลำต้นมีร่องลึกตามยาว ข้อที่อยู่ติดดินมักพบรากงอกออกมา ใบเดี่ยว เรียงสลับ แผ่นใบ รูปเป็นรูปหอก ขอบใบเรียบ ปลายใบแหลม ฐานใบเป็นรูปลิ้ม มีหูใบลักษณะเป็นปลอกหุ้มรอบลำต้นบริเวณเหนือ ข้อ ดอกเป็นดอกช่อ ดอกย่อยขนาดเล็กสีขาวนวล หรือสีชมพูม่วง ผลมีขนาดเล็ก ขยายพันธุ์โดยการนำต้นอ่อน แยกไปเพาะ ปลูกได้ตลอดปีหากมีความชื้นเพียงพอและดินมีความอุดมสมบูรณ์ (รักษ, 2550 และดวงใจ, 2549) ผักแพวเป็นผักพื้นบ้านไทยที่มีแคลเซียม ธาตุเหล็ก และวิตามินซีสูง มีสมบัติต้านอนุมูลอิสระ (antioxidant) (ณัฐ, 2548) นิยมปลูกไว้ในกระถางหรือบริเวณบ้าน แต่ในปัจจุบันมีปลูกเป็นการค้าส่งออกเป็นผักสดไปยังประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ในปี 2549 มีปริมาณการส่งออกผักแพว 8,274 กิโลกรัม มูลค่า 190,733 บาท (สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร, 2550)

ในอดีตผักสวนครัวผักพื้นบ้านปลูกเพื่อบริโภคกันในภายในประเทศเท่านั้น แต่ปัจจุบันนี้มีการปลูกในเชิงการค้า ส่งออกเป็นผักสดไปยังตลาดต่างประเทศ เช่น ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป การปลูกผักแพวเป็นการค้าเพิ่มมากขึ้น จึงเริ่มประสบปัญหาจากแมลงและโรคมากขึ้นด้วย แต่ยังไม่มียาฆ่าแมลงศัตรูพืชและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูที่สำคัญที่สำคัญในผักแพวเพื่อใช้เป็นคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร อีกทั้งการส่งออกมีปัญหาจากมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่เข้มงวด ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของประเทศคู่ค้าอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะสินค้าที่ส่งไปยังกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ต้องไม่มีแมลงศัตรูพืช เช่น แมลงหวี่ขาว เพลี้ยไฟ เพลี้ยแป้ง ติดไปกับสินค้า ดังนั้น จึงได้ทำการศึกษาทดสอบหาสารป้องกันกำจัดแมลงและอัตราที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูที่สำคัญในผักแพว เพื่อใช้เป็นคำแนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืชในแปลงเกษตรกรที่เหมาะสม (GAP) รวมทั้งแปลงของเกษตรกรผู้ปลูก ช่วยลดปัญหาการปนเปื้อนของแมลงศัตรูพืชก่อนส่งออกไปยังประเทศปลายทาง

วิธีดำเนินการ

อุปกรณ์

1. กล้าผักแพว
2. ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 และ 46-0-0
3. สารป้องกันกำจัดแมลงชนิดต่าง ๆ ได้แก่ thiamethoxam (Actara 25%WG), imidacloprid (Provado 70%WG), dinotefuran (Starkle 10%WP), buprofezin (Napam 40%SC), white oil (Vite oil 67%EC), imidacloprid (Confidor 100 SL10%SL), carbaryl (Sevin 85%WP), carbosulfan (Posse 20 % EC), tolfenpyrad (Hachi-Hachi 16% EC), acetamiprid (Molan 20%SP) และ fipronil (Ascend 5%SC)
4. เครื่องพ่นสารแบบสูบโยกสะพายหลัง
5. ป้ายแสดงกรรมวิธี
6. กล้องจุลทรรศน์ กล้องถ่ายรูป แวนขยาย เครื่องชั่งน้ำหนัก

7. ถังพลาสติก กระบอกรตวง ปีกเกอร์ อุปกรณ์เก็บข้อมูลและอุปกรณ์อื่นๆ ที่จำเป็น เช่น ป้าย แผ่นกระดาษ คีมคีบ พู่กัน ที่นับแมลง ถังพลาสติก

วิธีการ

มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

การทดสอบประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งในผักแพว

วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block จำนวน 3 ซ้ำ 7 กรรมวิธี ดังนี้

1. พ่นสาร thiamethoxam 25%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
2. พ่นสาร imidacloprid 70%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
3. พ่นสาร dinotefuran 10%WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
4. พ่นสาร thiamethoxam 25%WG+white oil 67%EC อัตรา 2 กรัม+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
5. พ่นสาร buprofezin 40%SC+white oil 67%EC อัตรา 20+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
6. พ่นสาร imidacloprid 10%SL อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
7. ไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง

การทดลองนี้ใช้เพลี้ยแป้งสับประดสีเทา, *Dysmicoccus neobrevipes* Beardsley เป็นตัวแทนในการทดสอบประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งศัตรูผักแพว ปลูกผักแพวในแปลงทดลองของเกษตรกร ขนาดแปลงย่อย 2x5 เมตร จำนวน 21 แปลงย่อย แล้วทำการระบาดเทียมเพลี้ยแป้ง *D. neobrevipes* Beardsley สุ่มตรวจนับจำนวนเพลี้ยแป้งน้อยหน่าที่พบในแปลง โดยตรวจนับจำนวน 10 ต้น/แปลงย่อย ต้นละ 10 กิ่ง ก่อนพ่นสารทดสอบและหลังพ่นสาร 5 และ 7 วัน พ่นสารป้องกันกำจัดแมลงตามกรรมวิธี โดยพ่นสาร 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน ด้วยเครื่องพ่นสารแบบสับโยกสะพายหลังชนิดแรงดันน้ำที่สามารถควบคุมความดันได้ โดยใช้อัตราพ่น 80 ลิตร/ไร่ บันทึกจำนวนเพลี้ยแป้งน้อยหน่าที่มีชีวิต นำข้อมูลจำนวนเพลี้ยแป้งที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติ ด้วยโปรแกรม IRRISTAT ถ้าจำนวนเพลี้ยแป้งก่อนพ่นสารไม่แตกต่างกันทางสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนหลังพ่นสารด้วยวิธี analysis of variance ถ้าจำนวนเพลี้ยแป้งก่อนพ่นสารแตกต่างกันทางสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนหลังพ่นสารด้วยวิธี analysis of covariance จากนั้นเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธี DMRT และบันทึกอาการเกิดพิษของพืชเนื่องจากสารฆ่าแมลง (phytotoxicity) รวมทั้งคำนวณต้นทุนการใช้สารป้องกันกำจัดแมลง

เวลาสถานที่

การทดลองที่ 1 ดำเนินการทดลองที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2555

การทดลองที่ 2 ดำเนินการทดลองที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

เดือนมีนาคม 2555

และห้องปฏิบัติการทดลองของกลุ่มบริหารศัตรูพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร

การทดสอบประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดด้วงงวงในผักแพว

วางแผนการทดลองแบบ Randomized Complete Block จำนวน 3 ซ้ำ 7 กรรมวิธี ดังนี้

1. พ่นสาร carbaryl 85%WP อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

2. ฟันสาร carbosulfan 20%EC อัตรา 75 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
3. ฟันสาร tolfenpyrad 16%EC อัตรา 30 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
4. ฟันสาร acetamiprid 20%SP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
5. ฟันสาร dinotefuran 10%WP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
6. ฟันสาร fipronil 5%SC อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
7. ไม่ฟันสารป้องกันกำจัดแมลง

ดำเนินการทดลองในแปลงผักแพวของเกษตรกร ขนาดแปลงย่อย 2x5 เมตร จำนวน 21 แปลงย่อย สุ่มตรวจนับจำนวนด้วงวง *Irenimus* sp. ที่พบในแปลง โดยตรวจนับจำนวน 20 ต้น/แปลงย่อย ต้นละ 10 กิ่ง ก่อนฟันสารทดสอบและหลังฟันสาร 3, 5 และ 7 วัน ฟันสารป้องกันกำจัดแมลงตามกรรมวิธี โดยฟันสาร 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน ด้วยเครื่องฟันสารแบบสูบโยกสะพายหลังชนิดแรงดันน้ำที่สามารถควบคุมความดันได้ โดยใช้อัตราฟัน 80 ลิตร/ไร่ นำข้อมูลจำนวนด้วงวงที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติ ด้วยโปรแกรม IRRISTAT ถ้าจำนวนด้วงวงก่อนฟันสารไม่แตกต่างกันทางสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนหลังฟันสารด้วยวิธี analysis of variance ถ้าจำนวนด้วงวงก่อนฟันสารแตกต่างกันทางสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนหลังฟันสารด้วยวิธี analysis of covariance จากนั้นเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธี DMRT และบันทึกอาการเกิดพิษของพืชเนื่องจากสารฆ่าแมลง (phytotoxicity) รวมทั้งคำนวณต้นทุนการใช้สารป้องกันกำจัดแมลง

เวลาสถานที่

การทดลองที่ 1 ดำเนินการทดลองที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

เดือนกรกฎาคม 2556

การทดลองที่ 2 ดำเนินการทดลองที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ระหว่างเดือนสิงหาคม-กันยายน 2556

ศึกษาชนิดแมลงศัตรูพืชในผักแพว

รวบรวมตัวอย่างแมลงศัตรูพืชที่สำรวจพบในแหล่งปลูกต่างๆ จากแปลงของเกษตรกรในจังหวัดนครปฐม ปทุมธานี และหนองคาย ในปี 2554-2556 ถ้าเป็นแมลงศัตรูขนาดเล็ก เช่น เพลี้ยไฟ สำรวจโดยการเคาะกิ่งและยอดบนกระดานพลาสติก แล้วใช้ฟู่กันเขี่ยใส่ขวดแอลกอฮอล์ความเข้มข้น 70% ส่วนแมลงหิวข้าว เพลี้ยแป้ง เพลี้ยอ่อน ด้วงกินใบ และหนอนผีเสื้อ เก็บตัวอย่างนำไปจำแนกชนิดโดยนักอนุกรมวิธานแมลง บันทึกข้อมูลลักษณะของแมลง ส่วนของพืชที่ถูกทำลาย ระยะเวลาของพืชที่มีการเข้าทำลาย

ผลการทดลองและวิจารณ์

การทดสอบประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งในผักแพว

การทดสอบประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งสับประรดสีเทา *Dysmicoccus neobrevipes* Beardsley ในผักแพว ผลการทดลองมีรายละเอียด ดังนี้

การทดลองที่ 1 (Table 1)

ก่อนฟันสารทดลอง พบจำนวนเพลี้ยแป้งในแต่ละกรรมวิธีเฉลี่ยระหว่าง 22.77-46.83 ตัว/10 ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี จึงวิเคราะห์ข้อมูลหลังฟันสารด้วยวิธี analysis of variance

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 1 แล้ว 5 วัน พบจำนวนเพลี้ยแป้งในแต่ละกรรมวิธีเฉลี่ยระหว่าง 18.60-26.43 ตัว/10 ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 1 แล้ว 7 วัน กรรมวิธีที่พ่นสาร buprofezin 40%SC+ White oil 67%EC อัตรา 20+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร, imidacloprid 70% WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, thiamethoxam 25%WG+white oil 67%EC อัตรา 2 กรัม+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร และ imidacloprid 10%SL อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร พบจำนวนเพลี้ยแป้งเฉลี่ย 15.47, 17.47, 18.97 และ 21.57 ตัว/10 ต้น ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัด ซึ่งพบจำนวนเพลี้ยแป้งเฉลี่ย 28.03 ตัว/10 ต้น จากข้อมูลดังกล่าวจำนวนเพลี้ยแป้งระหว่างกรรมวิธีแตกต่างกัน ดังนั้นจึงวิเคราะห์ความแปรปรวนหลังพ่นสารด้วยวิธี analysis of covariance โดยใช้ข้อมูลหลังการพ่นสารทดลองครั้งแรกแล้ว 7 วัน เป็นข้อมูลก่อนพ่นสารครั้งที่ 2

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 แล้ว 5 วัน กรรมวิธีที่พ่นสาร dinotefuran 10%WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, thiamethoxam 25%WG+white oil 67%EC อัตรา 2 กรัม+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร, imidacloprid 10%SL อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร, buprofezin 40%SC+ White oil 67%EC อัตรา 20+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร และ thiamethoxam 25%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร พบจำนวนเพลี้ยแป้งเฉลี่ย 7.92, 10.03, 10.69, 11.05, 14.15 และ 16.06 ตัว/10 ต้น ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัด ซึ่งพบจำนวนเพลี้ยแป้งเฉลี่ย 22.78 ตัว/10 ต้น

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 แล้ว 7 วัน กรรมวิธีที่พ่นสาร dinotefuran 10%WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, imidacloprid 10%SL อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร และ thiamethoxam 25%WG+white oil 67%EC อัตรา 2 กรัม+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร พบจำนวนเพลี้ยแป้งเฉลี่ย 2.33, 5.70 และ 7.91 ตัว/10 ต้น ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัด ซึ่งพบจำนวนเพลี้ยแป้งเฉลี่ย 14.53 ตัว/10 ต้น

การทดลองที่ 2 (Table 2)

ก่อนพ่นสารทดลอง พบจำนวนเพลี้ยแป้งในแต่ละกรรมวิธีเฉลี่ยระหว่าง 29.53-36.97 ตัว/10 ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี จึงวิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารด้วยวิธี analysis of variance

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 1 แล้ว 5 วัน พบจำนวนเพลี้ยแป้งในแต่ละกรรมวิธีเฉลี่ยระหว่าง 6.90-33.77 ตัว/10 ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 1 แล้ว 7 วัน กรรมวิธีที่พ่นสาร thiamethoxam 25%WG+white oil 67%EC อัตรา 2 กรัม+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร, buprofezin 40%SC+ White oil 67%EC อัตรา 20+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร, imidacloprid 70%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, thiamethoxam 25%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และ imidacloprid 10%SL อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร พบจำนวนเพลี้ยแป้งเฉลี่ย 8.33, 9.00, 10.23, 10.27 และ 10.06 ตัว/10 ต้น ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัด ซึ่งพบจำนวนเพลี้ยแป้งเฉลี่ย 33.00 ตัว/10 ต้น จากข้อมูลดังกล่าวจำนวนเพลี้ยแป้ง

ระหว่างกรรมวิธีแตกต่างกัน ดังนั้นจึงวิเคราะห์ความแปรปรวนหลังพ่นสารด้วยวิธี analysis of covariance โดยใช้ข้อมูลหลังการพ่นสารทดลองครั้งแรกแล้ว 7 วัน เป็นข้อมูลก่อนพ่นสารครั้งที่ 2

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 แล้ว 5 วัน กรรมวิธีที่พ่นสาร thiamethoxam 25%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, thiamethoxam 25%WG+white oil 67%EC อัตรา 2 กรัม+50 มิลลิลิตร/น้ำ20 ลิตร, imidacloprid 70%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, buprofezin 40%SC+ White oil 67%EC อัตรา 20+50 มิลลิลิตร/น้ำ20 ลิตร, imidacloprid 10%SL อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ20 ลิตร และ dinotefuran 10%WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร พบจำนวนเพลี้ยแป้งเฉลี่ย 1.83, 2.07, 3.07, 3.57, 3.80 และ 4.43 ตัว/10 ต้น ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัด ซึ่งพบจำนวนเพลี้ยแป้งเฉลี่ย 33.27 ตัว/10 ต้น

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 แล้ว 7 วัน กรรมวิธีที่พ่นสาร imidacloprid 70%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, thiamethoxam 25%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, thiamethoxam 25%WG+white oil 67%EC อัตรา 2 กรัม+50 มิลลิลิตร/น้ำ20 ลิตร, dinotefuran 10%WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, imidacloprid 10%SL อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ20 ลิตร และ buprofezin 40%SC+White oil 67%EC อัตรา 20+50 มิลลิลิตร/น้ำ20 ลิตร พบจำนวนเพลี้ยแป้งเฉลี่ย 0.67, 0.83, 0.63, 0.97, 1.63 และ 1.83 ตัว/10 ต้น ตามลำดับ น้อยกว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัด ซึ่งพบจำนวนเพลี้ยแป้งเฉลี่ย 19.97 ตัว/10 ต้น

ทั้งสองการทดลอง พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง จำนวน 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน กรรมวิธีที่สามารถควบคุมเพลี้ยแป้งในผักแพวได้ดี คือ กรรมวิธีที่พ่นด้วยสาร thiamethoxam 25%WG+white oil 67%EC อัตรา 2 กรัม+50 มิลลิลิตร/น้ำ20 ลิตร, imidacloprid 10%SL อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ20 ลิตร และ dinotefuran 10%WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ส่วนสารที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งเพียงการทดลองเดียว คือ สาร buprofezin 40%SC+White oil 67%EC อัตรา 20+50 มิลลิลิตร/น้ำ20 ลิตร, สาร imidacloprid 70%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร thiamethoxam 25%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ตลอดการทดลองไม่พบความเป็นพิษของสารป้องกันกำจัดแมลงต่อพืช (phytotoxicity) สารป้องกันกำจัดแมลงที่นำมาใช้ในการทดลองนี้เป็นสารที่มีการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรในประเทศไทยแล้ว เช่น thiamethoxam, imidacloprid และ dinotefuran ซึ่งเป็นสารในกลุ่ม Neonicotinoids (กลุ่ม 4A) มีคุณสมบัติถูกตัวตาย กินตาย และออกฤทธิ์ดูดซึม มีพิษต่อสัตว์เลือดอุ่น กลไกการออกฤทธิ์ทำลายระบบประสาทของแมลงโดยไปขัดขวางจุดรับกระแสประสาทของแมลงที่ nicotinic acetylcholine receptor มีความเฉพาะเจาะจงสูงในการกำจัดแมลงหลายชนิด โดยเฉพาะแมลงประเภทปากดูด เช่น เพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน แมลงหวี่ขาว เพลี้ยจักจั่น เป็นต้น สาร buprofezin จัดอยู่ในกลุ่มที่ 16 ยับยั้งการสังเคราะห์ไคติน type 1 ส่วน white oil มีฤทธิ์ในการกำจัดแมลงจากการสัมผัสถูกตัวตายโดยตรง ไปอุดรูหายใจหรือช่องทางผ่านของอากาศ ทำให้แมลงขาดอากาศหายใจ ใช้ป้องกันกำจัดแมลงปากดูดได้หลายชนิด เช่น เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย แมลงหวี่ขาว (กลุ่มกีฏและสัตววิทยา, 2547) และยังเป็นสารเสริมประสิทธิภาพ (adjuvants) โดยไปเสริมฤทธิ์ทางกายภาพของสารเคมีชนิดอื่น เช่น การจับใบพืช การแทรกซึมเข้าผนังลำตัวของแมลง เป็นต้น ซึ่งสารเหล่านี้มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งได้ สามารถแนะนำเพื่อใช้

สลักกลุ่มสารตามกลไกการออกฤทธิ์ ซึ่งช่วยลดความต้านทานสารฆ่าแมลงได้ เมื่อพิจารณาต้นทุนการใช้สาร โดยคำนวณจากอัตราพ่น 80 ลิตร/ไร่ พบว่าสาร thiamethoxam 25%WG+white oil 67%EC อัตรา 2 กรัม+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร มีต้นทุนการใช้สารต่ำที่สุด คือ 62 บาท/ไร่ ซึ่งเป็นสารที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งได้ดี รองลงมา ได้แก่ สาร thiamethoxam 25%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, imidacloprid 70%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร, buprofezin 40%SC+White oil 67%EC อัตรา 20+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร และสาร imidacloprid 10%SL อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร มีต้นทุนการใช้สาร คือ 80, 80, 90 และ 92 บาท/ไร่ ตามลำดับ ส่วนสาร dinotefuran 10%WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีต้นทุนสูงที่สุด คือ 128 บาท/ไร่ (Table 1 และ 2)

การทดสอบประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดด้วงงวงในผักแพว

การทดสอบประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดด้วงงวง *Irenimus* sp ในผักแพว ผลการทดลองมีรายละเอียดดังนี้

การทดลองที่ 1 (Table 3)

ก่อนพ่นสารทดลอง พบจำนวนด้วงงวงในแต่ละกรรมวิธีเฉลี่ยระหว่าง 1.55-2.00 ตัว/ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี จึงวิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารด้วยวิธี analysis of variance

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 1 แล้ว 3 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.90-1.53 ตัว/ต้น น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ที่พบจำนวนด้วงงวงมากที่สุดเฉลี่ย 2.37 ตัว/ต้น และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีที่พ่นสาร พบว่า กรรมวิธีพ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC มีจำนวนด้วงงวงน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.90 ตัว/ต้น รองลงมา คือ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร fipronil 5%SC มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 1.18 ตัว/ต้น ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นด้วยสาร acetamiprid 20%SP, carbaryl 85%WP, dinotefuran 10%WP และ carbosulfan 20%EC มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 1.42, 1.47, 1.53 และ 1.53 ตัว/ต้น ตามลำดับ

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 1 แล้ว 5 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.92-1.38 ตัว/ต้น น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ที่พบจำนวนด้วงงวงมากที่สุดเฉลี่ย 1.78 ตัว/ต้น และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีที่พ่นสารพบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยกรรมวิธีพ่นสาร tolfenpyrad 16%EC, acetamiprid 20%SP, dinotefuran 10% WP, fipronil 5%SC, carbaryl 85%WP และ carbosulfan 20%EC มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.92, 0.98, 1.07, 1.20, 1.22 และ 1.38 ตัว/ต้น ตามลำดับ

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 1 แล้ว 7 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.90-1.00 ตัว/ต้น น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ที่พบจำนวนด้วงงวงมากที่สุดเฉลี่ย 1.75 ตัว/ต้น และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีที่พ่นสารพบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยกรรมวิธีพ่นสาร tolfenpyrad 16%EC, acetamiprid 20%SP, dinotefuran 10%WP, carbosulfan 20%EC,

fipronil 5%SC และ carbaryl 85%WP มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.68, 0.77, 0.90, 0.93, 1.00 และ 1.00 ตัว/ต้น ตามลำดับ

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 แล้ว 3 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.12-0.35 ตัว/ต้น น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ที่พบจำนวนด้วงงวงมากที่สุดเฉลี่ย 0.97 ตัว/ต้น และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีที่พ่นสาร พบว่า กรรมวิธีพ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC มีจำนวนด้วงงวงน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.12 ตัว/ต้น รองลงมา คือ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร fipronil 5%SC มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.23 ตัว/ต้น ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นด้วยสาร carbosulfan 20%EC, carbaryl 85%WP, dinotefuran 10%WP และ acetamiprid 20%SP มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.27, 0.28, 0.32 และ 0.35 ตัว/ต้น ตามลำดับ

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 แล้ว 5 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.08-0.38 ตัว/ต้น น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ที่พบจำนวนด้วงงวงมากที่สุดเฉลี่ย 0.80 ตัว/ต้น และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีที่พ่นสาร พบว่า กรรมวิธีพ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC และ fipronil 5%SC มีจำนวนด้วงงวงน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.08 และ 0.08 ตัว/ต้น ตามลำดับ รองลงมา คือ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร carbosulfan 20%EC และ acetamiprid 20%SP ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ โดยมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.20 และ 0.22 ตัว/ต้น ตามลำดับ และกรรมวิธีพ่นด้วยสาร acetamiprid 20%SP ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นด้วยสาร dinotefuran 10%WP และ carbaryl 85%WP ซึ่งมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.28 และ 0.38 ตัว/ต้น ตามลำดับ

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 แล้ว 7 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.03-0.40 ตัว/ต้น น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ที่พบจำนวนด้วงงวงมากที่สุดเฉลี่ย 0.87 ตัว/ต้น และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีที่พ่นสาร พบว่า กรรมวิธีพ่นด้วยสาร fipronil 5%SC มีจำนวนด้วงงวงน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.03 ตัว/ต้น รองลงมา คือ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC และ carbosulfan 20%EC มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.10 และ 0.17 ตัว/ต้น ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ และกรรมวิธีพ่นด้วยสาร carbosulfan 20%EC ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นด้วยสาร dinotefuran 10%WP, acetamiprid 20%SP และ carbaryl 85%WP ซึ่งมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.33, 0.37 และ 0.40 ตัว/ต้น ตามลำดับ

การทดลองที่ 2 (Table 2)

ก่อนพ่นสารทดลอง พบจำนวนด้วงงวงในแต่ละกรรมวิธีเฉลี่ยระหว่าง 1.02-1.27 ตัว/ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี จึงวิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารด้วยวิธี analysis of variance

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 1 แล้ว 3 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.42-0.65 ตัว/ต้น น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ที่พบจำนวนด้วงงวงมากที่สุดเฉลี่ย 0.92 ตัว/ต้น และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีที่พ่นสาร พบว่า กรรมวิธีพ่นด้วยสาร fipronil 5%SC มีจำนวนด้วงงวงน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.42 ตัว/ต้น รองลงมา คือ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC, acetamiprid 20%SP และ dinotefuran 10%WP มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.50, 0.57 และ 0.58 1.53

ตัว/ต้น ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนกรรมวิธีพ่นด้วยสาร carbaryl 85%WP และ carbosulfan 20%EC มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.65 และ 0.67 ตัว/ต้น ตามลำดับ ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC, acetamiprid 20%SP และ dinotefuran 10% WP แต่มากกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นด้วยสาร fipronil 5%SC

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 1 แล้ว 5 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.35-0.68 ตัว/ต้น น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ที่พบจำนวนด้วงงวงมากที่สุดเฉลี่ย 0.97 ตัว/ต้น และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีที่พ่นสาร พบว่า กรรมวิธีพ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC มีจำนวนด้วงงวงน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.35 ตัว/ต้น รองลงมา คือ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร fipronil 5%SC, carbaryl 85%WP และ carbosulfan 20%EC มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.39, 0.40 และ 0.52 ตัว/ต้น ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร acetamiprid 20%SP มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.68 ตัว/ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นด้วยสาร dinotefuran 10%WP ซึ่งมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.65 ตัว/ต้น

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 1 แล้ว 7 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นด้วยสาร fipronil 5%SC มีจำนวนด้วงงวงน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.32 ตัว/ต้น รองลงมา คือ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร carbosulfan 20%EC มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.52 ตัว/ต้น ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC, carbaryl 85%WP และ dinotefuran 10%WP มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.55, 0.58 และ 0.63 ตัว/ต้น ตามลำดับ ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นด้วยสาร carbosulfan 20%EC แต่มากกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นสารด้วย fipronil 5%SC ทุกกรรมวิธีดังกล่าวข้างต้นมีจำนวนด้วงงวงน้อยกว่าและแตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ซึ่งมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.86 ตัว/ต้น แต่กรรมวิธีพ่นสารด้วย acetamiprid 20%SP มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.85 ตัว/ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 แล้ว 3 วัน พบว่า กรรมวิธีพ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC มีจำนวนด้วงงวงน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.17 ตัว/ต้น รองลงมา คือ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร fipronil 5%SC และ carbaryl 85%WP มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.20 และ 0.22 ตัว/ต้น ตามลำดับ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ และน้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ซึ่งมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.57 ตัว/ต้น ส่วนกรรมวิธีพ่นด้วยสาร carbosulfan 20%EC, dinotefuran 10%WP และ acetamiprid 20%SP มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.35, 0.42 และ 0.47 ตัว/ต้น ตามลำดับ ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 แล้ว 5 วัน ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.08-0.40 ตัว/ต้น น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ที่พบจำนวนด้วงงวงมากที่สุดเฉลี่ย 0.68 ตัว/ต้น และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีที่พ่นสาร พบว่า กรรมวิธีพ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC มีจำนวนด้วงงวงน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.08 ตัว/ต้น รองลงมา คือ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร fipronil 5%SC และ dinotefuran 10%WP มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.13 และ 0.28 ตัว/ต้น ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร acetamiprid 20%SP และ carbosulfan 20%EC มีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.33 และ 0.33 ตัว/ต้น ตามลำดับ ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นด้วยสาร carbaryl 85%WP ซึ่งมีจำนวนด้วงงวงเฉลี่ย 0.40 ตัว/ต้น

หลังการพ่นสารทดลองครั้งที่ 2 แล้ว 7 วัน พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารมีจำนวนด้วงวงเฉลี่ย 0.08-0.33 ตัว/ต้น น้อยกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง ที่พบจำนวนด้วงวงมากที่สุดเฉลี่ย 0.60 ตัว/ต้น และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกรรมวิธีที่พ่นสาร พบว่า กรรมวิธีพ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC และ fipronil 5%SC มีจำนวนด้วงวงน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.08 และ 0.12 ตัว/ต้น ตามลำดับ รองลงมา คือ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร carbaryl 85%WP, carbosulfan 20%EC และ dinotefuran 10%WP มีจำนวนด้วงวงเฉลี่ย 0.25, 0.25 และ 0.27 ตัว/ต้น ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร acetamiprid 20%SP มีจำนวนด้วงวงเฉลี่ย 0.33 ตัว/ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นด้วยสาร carbosulfan 20%EC, carbaryl 85%WP และ dinotefuran 10%WP แต่มีจำนวนด้วงวงเฉลี่ยมากกว่าและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC และ fipronil 5%SC

ทั้งสองการทดลอง พบว่า ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารป้องกันกำจัดแมลง จำนวน 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน สามารถควบคุมด้วงวงกินใบในผักแพวได้ โดยกรรมวิธีที่พ่นสาร tolfenpyrad 16%EC อัตรา 30 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร และ fipronil 5%SC อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดด้วงวงมากที่สุด รองลงมา คือ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร dinotefuran 10%WP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และ acetamiprid 20%SP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สามารถใช้เป็นคำแนะนำในการป้องกันกำจัดด้วงวงสำหรับผักแพวส่งออกได้ และสาร carbosulfan 20%EC อัตรา 75 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร กับสาร carbaryl 85%WP อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สามารถใช้เป็นการเลือกเพื่อสลักกลุ่มสารในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกผักแพวทั่วไปได้ ตลอดจนการทดลองไม่พบความเป็นพิษของสารป้องกันกำจัดแมลงต่อพืช เมื่อพิจารณาทั้งประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดและต้นทุนการใช้สารสำหรับผักแพวเพื่อการส่งออก โดยคำนวณจากอัตราพ่น 80 ลิตร/ไร่ พบว่าสาร tolfenpyrad 16%EC อัตรา 30 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร และ fipronil 5%SC อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร เป็นสารที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดด้วงกินใบมากที่สุด แต่สาร tolfenpyrad 16%EC มีต้นทุนการใช้สารสูงที่สุด คือ 546 บาท/ไร่ และสาร fipronil 5%SC มีต้นทุนการใช้สารสูงกว่า คือ 176 บาท/ไร่ สารที่มีประสิทธิภาพรองลงมา ได้แก่ สาร dinotefuran 10%WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และ acetamiprid 20%SP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีต้นทุนการใช้สาร คือ 256 และ 228 บาท/ไร่ ตามลำดับ ส่วนสารป้องกันกำจัดแมลงที่แนะนำแก่เกษตรกรผู้ปลูกทั่วไป ได้แก่ สาร carbosulfan 20%EC อัตรา 75 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร และสาร carbaryl 85%WP อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีต้นทุนการใช้สาร คือ 114 และ 89 บาท/ไร่ ตามลำดับ (Table 3 and 4)

ปัจจุบันมีการปรับปรุงการแบ่งกลุ่มสารป้องกันกำจัดแมลงไว้ตามกลไกการออกฤทธิ์หรือตำแหน่งของการออกฤทธิ์ (Mode of Action หรือ Site of Action) ซึ่งจัดกลุ่มโดย IRAC (Insecticide Resistance Action Committee) (สุภรดา, 2555 และสุเทพ, 2556) สาร tolfenpyrad 16%EC จัดอยู่ในกลุ่ม 21A ยับยั้งการส่งผ่านอิเล็กตรอนในไมโทคอนเดรีย สาร fipronil 5%SC จัดอยู่ในกลุ่ม 2B ยับยั้งช่องเปิดกบา ส่วนสาร dinotefuran 10%WP และ acetamiprid จัดอยู่ในกลุ่ม 4A นิโอนิโคตินอยด์ เลียนแบบอะซีติลโคลีน ในการใช้สารป้องกันกำจัดแมลงควรเลือกใช้สารที่มีกลไกการออกฤทธิ์แตกต่างกัน เพื่อลดการเกิดการต้านทานของแมลงต่อสารป้องกันกำจัดแมลง ส่วนสาร carbaryl 85%WP และ carbosulfan 20%EC จัดอยู่ในกลุ่ม 1A ยับยั้ง

เอนไซม์อะเซทิลโคลินเอสเทอเรส สารทั้งสองชนิดนี้ไม่ให้ใช้ในพืชส่งออกไปยังสหภาพยุโรป แต่สามารถใช้เป็นทางเลือกเพื่อสลับกลุ่มสารในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกผักแพวทั่วไปได้

ศึกษาชนิดแมลงศัตรูพืชในผักแพว

การศึกษาชนิดแมลงศัตรูในผักแพว ในแหล่งปลูกจังหวัดนครปฐม และปทุมธานี พบแมลงศัตรูหลายชนิด ทั้งประเภทปากดูดและปากกัด มีรายละเอียดดังนี้

แมลงศัตรูประเภทปากดูด

เพลี้ยแป้ง (mealybug) พบ 2 ชนิด ได้แก่ เพลี้ยแป้งสับประดสีเทา (grey pineapple mealybug) *Dysmicoccus neobrevipes* Beardsley และเพลี้ยแป้ง Jack Beardsley (Jack Beardsley mealybug) *Pseudococcus jackbeardsleyi* Gimpel and Miller (Hemiptera: Pseudococcidae) ลักษณะการทำลาย ดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่างๆ ของพืช เช่น ยอด ใบ และกิ่ง ทำให้ยอด ใบ และกิ่งบิดเสียรูป แคระแกรน ชะงักการเจริญเติบโต (Figure 1)

แมลงหิวขาว (whiteflies) พบ 2 ชนิด ได้แก่ แมลงหิวขาวไยเกลียว (spiraling whitefly) *Aleurodicus dispersus* (Russell) และแมลงหิวขาวยาสูบ (tobacco whitefly) *Bemisia tabaci* (Gennadius) (Hemiptera: Aleyrodidae) (Figure 2) ลักษณะการทำลาย ดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณใต้ใบ

เพลี้ยไฟ (thrips) พบ เป็น ชนิด เพลี้ยไฟ พริก (chilli thrips) *Scirtothrips dorsalis* Hood (Thysanoptera: Thripidae) ลักษณะการทำลาย ดูดกินน้ำเลี้ยงที่ยอดอ่อน ใบอ่อน ทำให้ใบเหี่ยวแหลมม้วนงอ ใบกร้านเป็นสีน้ำตาล (Figure 3)

เพลี้ยอ่อน (Aphid) พบเพลี้ยอ่อนมินท์ (mint aphid) *Ovatus crataegarius* Walker (Hemiptera: Aphididae) (Figure 4) ลักษณะการทำลาย ดูดกินน้ำเลี้ยงที่ยอดและใบอ่อน ทำให้ใบหงิกงอ

แมลงศัตรูประเภทปากดูดที่สำรวจ พบการระบาดเป็นครั้งคราว ไม่ได้ทำความเสียหายต่อผลผลิต แต่เป็นปัญหาต่อการส่งออกผลผลิตไปยังสหภาพยุโรป เนื่องจากเป็นแมลงศัตรูกักกันพืช

แมลงศัตรูประเภทปากกัด

หนอนกระทู้ผัก (common cutworm) *Spodoptera litura* (Fabricius) (Lepidoptera: Noctuidae) ลักษณะการทำลาย ตัวหนอนกัดกินใบทำให้เป็นรูพรุน (Figure 5)

หนอนเจาะสมอฝ้าย (cotton bollworm) *Helicoverpa armigera* (Hubner) (Lepidoptera: Noctuidae) ลักษณะการทำลาย ตัวหนอนกัดกินใบทำให้เป็นรูพรุน (Figure 6)

ด้วงเต่าแดงจุดขาว (white-spotted leaf beetle) *Monolepta signata* Olivier (Coleoptera: Chrysomeloidea) ลักษณะการทำลาย ตัวเต็มวัยกัดกินใบ ทำให้ใบเป็นรูพรุน

ด้วงวง (compressed weevil) *Irenimus* sp. (Coleoptera: Curculionidae) ลักษณะการทำลาย ตัวเต็มวัยกัดกินใบ ทำให้ใบเป็นรูพรุน ไม่สามารถตัดขายได้ (Figure 7)

แมลงศัตรูประเภทปากกัดเหล่านี้ พบการระบาดเป็นครั้งคราว แต่หากเกิดการระบาดจะทำความเสียหายต่อผลผลิตได้

ส่วนการสำรวจชนิดแมลงศัตรูในผักแพว ในแหล่งปลูกจังหวัดหนองคาย พบเพียงแมลงหีวขาวยาสูบ *B. tabaci* (Gennadius) และหนอนกระทู้ผัก *S. litura* (Fabricius)

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

การทดสอบประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดแมลงในการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งสับประดสีเทา *D. neobrevipes* Beardsley ในผักแพว ทำการพ่นสารจำนวน 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน พบว่าสารที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งทั้งสองการทดลอง ได้แก่ สาร thiamethoxam 25%WG+white oil 67%EC อัตรา 2 กรัม+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร, imidacloprid 10%SL อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร และ dinotefuran 10%WP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ส่วนสารที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งเพียงการทดลองเดียว คือ สาร buprofezin 40%SC+White oil 67%EC อัตรา 20+50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร, สาร imidacloprid 70%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และสาร thiamethoxam 25%WG อัตรา 4 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ทั้งสองการทดลองไม่พบความเป็นพิษของสารป้องกันกำจัดแมลงต่อพืช

ส่วนการทดสอบประสิทธิภาพสารป้องกันกำจัดด้วงงวงในผักแพว โดยพ่นสารจำนวน 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน พบว่ากรรมวิธีที่พ่นด้วยสาร tolfenpyrad 16%EC อัตรา 30 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร และ fipronil 5%SC อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดด้วงงวงมากที่สุด รองลงมา คือ กรรมวิธีพ่นด้วยสาร dinotefuran 10%WP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร และ acetamiprid 20%SP อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สามารถใช้เป็นคำแนะนำในการป้องกันกำจัดด้วงงวงสำหรับผักแพวส่งออกได้ และสาร carbosulfan 20%EC อัตรา 75 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร กับสาร carbaryl 85%WP อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร สามารถใช้เป็นทางเลือกเพื่อสลับกลุ่มสารในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกผักแพวทั่วไป ทั้งสองการทดลองไม่พบความเป็นพิษของสารป้องกันกำจัดแมลงต่อพืช เพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างความต้านทานของแมลงต่อสารป้องกันกำจัดแมลง ควรเลือกใช้สารป้องกันกำจัดแมลงสลับกลไกการออกฤทธิ์

และการศึกษาชนิดแมลงศัตรูผักแพว พบทั้งแมลงปากดูดและปากกัดหลายชนิด แมลงศัตรูประเภทปากดูด ได้แก่ เพลี้ยแป้ง พบ 2 ชนิด คือ เพลี้ยแป้งสับประดสีเทา *D. neobrevipes* Beardsley และเพลี้ยแป้ง Jack Beardsley *P. jackbeardsleyi* Gimpel and Miller แมลงหีวขาว พบ 2 ชนิด คือ แมลงหีวขาวโยเกเลีย *A. dispersus* (Russell) และแมลงหีวขาวยาสูบ *B. tabaci* (Gennadius) เพลี้ยไฟพริก *S. dorsalis* Hood เพลี้ยอ่อนมินท์ *O. crataegarius* Walker พบเป็นครั้งคราว ไม่ทำความเสียหายต่อผลผลิต แต่มีความสำคัญต่อการส่งออกเนื่องจากแมลงมีขนาดเล็กสามารถติดไปกับผลผลิตได้ แมลงศัตรูประเภทปากกัด ได้แก่ หนอนกระทู้ผัก *S. litura* (Fabricius) หนอนเจาะสมอฝ้าย *H. armigera* (Hubner) ด้วงเต่าแตงจุดขาว *M. signata* Olivier และด้วงงวง *Irenimus* sp.

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ใช้เป็นคำแนะนำในการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งและด้วงงวงกินใบในผักแพว สำหรับแปลงเกษตรกรที่เหมาะสม (GAP) เพื่อลดการปนเปื้อนของศัตรูพืชก่อนส่งออกไปยังประเทศปลายทาง รวมทั้งแปลงของเกษตรกรผู้ปลูกทั่วไป และได้ข้อมูลชนิดแมลงศัตรูในผักแพว สำหรับใช้เป็นฐานข้อมูลแมลงศัตรูพืช

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณนายสุริยะ เกาะม่วงหมู่ นางสาวสุรางค์ นงนุช นางสาวณิชชาพร ฉ่ำประวิง นางสาวนงศ์อ่อน พลชัยมาตย์ นางสาวก่องทอง ตรุษศาสน นางบุญลาภ คชบาง และเจ้าหน้าที่กลุ่มบริหารศัตรูพืช ที่ให้การช่วยเหลืองานวิจัยทุกท่าน และขอขอบคุณนางลักขณา บำรุงศรี นักกีฏวิทยาชำนาญการพิเศษ นางสาวชัมย์พร บัวมาศ และนายอิทธิพล บรรณาการ นักกีฏวิทยาชำนาญการ ที่กรุณาจำแนกชนิดแมลงต่างๆ ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มกีฏและสัตววิทยา. 2547. คำแนะนำการป้องกันกำจัดแมลงและสัตว์ศัตรูพืช ปี 2547 เอกสารวิชาการกลุ่มกีฏและสัตววิทยา สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ. 284 หน้า.
- ดวงใจ สุริยาอรุณโรจน์. 2549. ผักสวนครัว ผักพื้นบ้าน และสมุนไพร ในสวนเกษตรอินทรีย์. น.ส.พ. กสิกร. 79(4):23-30.
- ณัฐ อาจสมิติ. 2548. การบรรยายประชุมวิชาการ เรื่อง คุณค่าทางโภชนาการของพืชผักพื้นบ้านในประเทศไทย. http://www.thaicam.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=144:2009-09-20-14-26-09&catid=71:2009-09-20-11-54-&Itemid=120. (20 เมษายน 2555).
- รักษ์ พฤกษชาติ. 2550. ผักพื้นบ้าน คู่มือการปลูกเชิงการค้า. สำนักพิมพ์นีออน บุก มีเดีย. กรุงเทพฯ. 146 หน้า.
- สุภรดา สุนธาภิรมย์ ณ พัทลุง. 2555. ความรู้พื้นฐานความต้านทานต่อสารฆ่าแมลงและการบริหารจัดการ. เอกสารวิชาการการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการตรวจสอบและการจัดการความต้านทานต่อสารฆ่าแมลง ครั้งที่ 1 วันที่ 29-30 พฤษภาคม 2555 ณ สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ. 62 หน้า.
- สุเทพ สหยา. 2556. สารป้องกันกำจัดแมลงและไรศัตรูพืช. หน้า 1-63. ใน: เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรแมลง-ศัตรูศัตรูพืชและการป้องกันกำจัด ครั้งที่ 16 วันที่ 29 กรกฎาคม-2 สิงหาคม 2556 ณ ห้องประชุมอารีย์นต สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ.
- สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร. 2550. สถิติการส่งออกผักสด ปี 2549. กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ. 173 หน้า.

Table 1 Efficacy of some insecticides against mealybug; *Dysmicoccus neobrevipes* Beardsley, Lam Luk Ka district, Pathum Thani province, January-February 2011.

Treatment	Dosage per 20 l of water	Number of mealybug (larvae/10 plants) ^{1/}					Cost of control (baht/rai) ^{3/}
		Before application	Day after 1 st application		Day after 2 nd application		
			5	7	5	7	
1. thiamethoxam 25%WG	4 g	33.43	26.43	22.47 bcd	14.15 bc	15.93 d	80
2. imidacloprid 70%WG	4 g	29.50	18.60	17.47 ab	16.06 c	11.48 cd	80
3. dinotefuran 10%WP	20 g	46.83	23.67	25.93 cd	7.92 a	2.33 a	128
4. thiamethoxam 25%WG+White oil 67%EC	2 g+50 ml	22.77	20.23	18.97 ab	10.03 ab	7.91 bc	62
5. buprofezin 40%SC+ White oil 67%EC	20 ml+50 ml	35.80	19.20	15.47 a	11.05 ab	10.63 bcd	90
6. imidacloprid 10%SL	20 ml	23.83	22.67	21.57 abc	10.69 ab	5.70 ab	92
7. Untreated	-	33.90	25.23	28.03 d	22.78 d	14.53 d	-
CV (%)		34.8	21.6	15.2	8.9	15.0	-
R.E. (%) ^{2/}		-	-	-	115.7	131.7	-

^{1/} In columns, means followed by the common letters are not significantly different at the level of 95% by DMRT

^{2/} Relative efficacy

^{3/} cost of application calculated at the water volume of 80 liters/rai

Table 2 Efficacy of some insecticides against mealybug; *Dysmicoccus neobrevipes* Beardsley, Lam Luk Ka district, Pathum Thani province, March 2011.

Treatment	Dosage per 20 l of water	Number of mealybug (larvae/10 plants) ^{1/}					Cost of control (baht/rai) ^{3/}
		Before application	Day after 1 st application		Day after 2 nd application		
			5	7	5	7	
1. thiamethoxam 25%WG	4 g	36.20	9.23	10.27 a	1.83 a	0.83 a	80
2. imidacloprid 70%WG	4 g	31.97	12.27	10.23 a	3.07 ab	0.67 a	80
3. dinotefuran 10%WP	20 g	36.97	13.47	10.63 a	4.43 b	0.97 ab	128
4. thiamethoxam 25%WG+White oil 67%EC	2 g+50 ml	30.93	6.90	8.33 a	2.07 ab	0.63 a	62
5. buprofezin 40%SC+ White oil 67%EC	20 ml+50 ml	36.07	16.33	9.00 a	3.57 ab	1.83 b	90
6. imidacloprid 10%SL	20 ml	36.53	11.27	10.60 a	3.80 ab	1.63 ab	92
7. Untreated	-	29.53	33.77	33.00 b	33.27 c	19.97 c	-
CV (%)		28.1	66.7	44.4	18.9	25.5	-
R.E. (%) ^{2/}		-	-	-	80.8	106.6	-

^{1/} In columns, means followed by the common letters are not significantly different at the level of 95% by DMRT

^{2/} Relative efficacy

^{3/} cost of application calculated at the water volume of 80 liters/rai

Table 3 Efficacy of some insecticides against compressed weevil; *Irenimus* sp., Lam Luk Ka district, Pathum Thani province, July 2013.

Treatment	Dosage per 20 l of water	Number of compressed weevil (adult/plant) ^{1/}							Cost of control (baht/rai) ^{3/}
		Before application	Day after 1 st application			Day after 2 nd application			
			3	5	7	3	5	7	
1. carbaryl 85%WP	60 g	1.85	1.47 b	1.22 a	1.00 a	0.28 b	0.38 c	0.40 c	89
2. carbosulfan 20%EC	75 ml	1.93	1.53 b	1.38 ab	0.93 a	0.27 b	0.20 ab	0.17 abc	114
3. tolfenpyrad 16%EC	30 ml	1.57	0.90 a	0.92 a	0.68 a	0.12 a	0.08 a	0.10 ab	576
4. acetamiprid 20%SP	20 g	1.98	1.42 b	0.98 a	0.77 a	0.35 b	0.22 abc	0.37 c	228
5. dinotefuran 10%WP	40 g	1.55	1.53 b	1.07 a	0.90 a	0.32 b	0.28 bc	0.33 bc	256
6. fipronil 5%SC	50 ml	1.82	1.18 ab	1.20 a	1.00 a	0.23 ab	0.08 a	0.03 a	176
7. Untreated	-	2.00	2.37 c	1.78 b	1.75 b	0.97 c	0.80 d	0.87 d	-
CV (%)		15.0	15.6	20.2	20.5	21.6	32.3	42.3	-
R.E. (%) ^{2/}		-	-	-	-	82.6	53.9	54.7	-

^{1/} In columns, means followed by the common letters are not significantly different at the level of 95% by DMRT

^{2/} Relative efficacy

^{3/} cost of application calculated at the water volume of 80 liters/rai

Table 4 Efficacy of some insecticides against compressed weevil; *Irenimus* sp., Lam Luk Ka district, Pathum Thani province, August-September 2013.

Treatment	Dosage per 20 l of water	Number of compressed weevil (adult/plant) ^{1/}							Cost of control (baht/rai) ^{3/}
		Before application	Day after 1 st application			Day after 2 nd application			
			3	5	7	3	5	7	
1. carbaryl 85%WP	60 g	1.08	0.65 b	0.40 ab	0.58 b	0.22 ab	0.40 c	0.25 ab	89
2. carbosulfan 20%EC	75 ml	1.02	0.67 b	0.52 abc	0.52 ab	0.35 abc	0.33 bc	0.25 ab	114
3. tolfenpyrad 16%EC	30 ml	1.27	0.50 ab	0.35 a	0.55 b	0.17 a	0.08 a	0.08 a	576
4. acetamiprid 20%SP	20 g	1.22	0.57 ab	0.68 c	0.85 c	0.47 c	0.33 bc	0.33 b	228
5. dinotefuran 10%WP	40 g	1.12	0.58 ab	0.65 bc	0.63 b	0.42 bc	0.28 abc	0.27 ab	256
6. fipronil 5%SC	50 ml	1.15	0.42 a	0.39 ab	0.32 a	0.20 ab	0.13 ab	0.12 a	176
7. Untreated	-	1.18	0.92 c	0.97 d	0.86 c	0.57 c	0.68 d	0.60 c	-
CV (%)		14.0	18.1	25.6	18.7	36.1	34.0	38.5	-
R.E. (%) ^{2/}		-	-	-	-	62.1	54.3	54.0	-

^{1/} In columns, means followed by the common letters are not significantly different at the level of 95% by DMRT

^{2/} Relative efficacy

^{3/} cost of application calculated at the water volume of 80 liters/rai

Figure 1 Mealybug; *Dysmicoccus neobrevipes* Beardsley (A), *Pseudococcus jackbeardsleyi* Gimpel and Miller (B) and damage of mealybug (C)

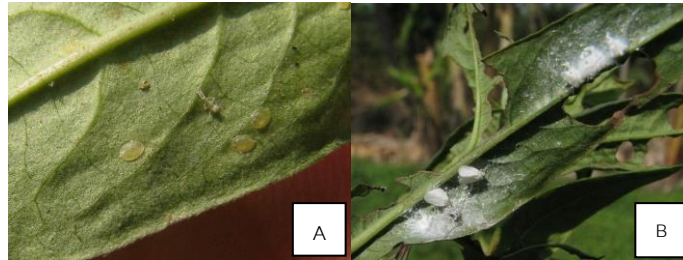

Figure 2 Whiteflies; *Aleurodicus dispersus* (Russell) (A) and *Bemisia tabaci* (Gennadius) (B)

Figure 3 Thrips damage

Figure 4 Mint aphid, *Ovatus crataegarius* Walker

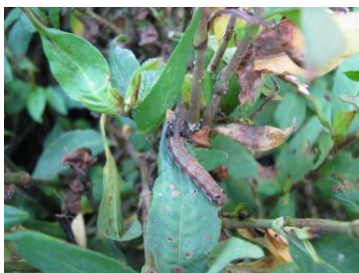

Figure 5 Common cutworm, *Spodoptera litura* (Fabricius)

Figure 6 Cotton bollworm, *Helicoverpa armigera* (Hubner)

Figure 7 Compressed weevil, *Irenimus* sp. (A) and damage of *Irenimus* sp. (B)